

Η ερμηνεία του Συμβόλου της Πίστεως (10)

«Ποιητήν ουρανού και γης» Β' - Το προπατορικό αμάρτημα

Στην προηγούμενη ομιλία μας, αγαπητοί μου αδελφοί, συνεχίζοντας την ερμηνεία του Συμβόλου της Πίστεως, αναφερθήκαμε στην δημιουργία του κόσμου και του ανθρώπου, ο οποίος πλάστηκε «κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν Θεού». Σήμερα θα μιλήσουμε για την καταστροφική επιλογή των πρωτοπλάστων, που οδήγησε στην πτώση, στην διάσπαση της αγαπητικής κοινωνίας Θεού και ανθρώπων, με ανυπολόγιστες συνέπειες για το ανθρώπινο γένος, όσο και σύμπασα την δημιουργία · το προπατορικό αμάρτημα.

Ο Θεός τοποθέτησε το πρώτο ανθρώπινο ζευγάρι στον Παράδεισο της τρυφής, για να εργάζονται σ' αυτόν και να τον διαφυλάσσουν¹ Σ' αυτή την προπρωτοπλάστη κατάσταση η εργασία δεν είναι κατάρα, αλλά ευλογία, δεν είναι «δουλειά», δηλ. δουλεία, αλλά δημιουργία. Στο παραδεισίο πλαίσιο ο Θεός τούς έδωσε την δυνατότητα της πλήρους απολαύσεως και διαχειρίσεως των αγαθών, με έναν μόνο περιορισμό · την αποχή από το δένδρο της γνώσεως του καλού και του κακού. Η ύπαρξη του δένδρου στην καρδιά του Παραδείσου συνιστά την ελευθερία ως το ουσιαστικό στοιχείο της σχέσης του ανθρώπου με τον Θεό, πάνω στο οποίο θα δοκιμαστεί η αγάπη. Ο Θεός δεν απαγορεύει για να περιορίσει την ανθρώπινη ελευθερία, αλλά για να αναδείξει την σημασία που έχει η σωστή χρήση της. Δεν δεσμεύει τον άνθρωπο, ούτε τον εκβιάζει, αλλά τον θέτει ενώπιον των ευθυνών και επιλογών του. Οι πρωτόπλαστοι επλέγουν την ανυπακοή στο θέλημα του Θεού, γεγονός που τραυματίζει την κοινωνία μαζί Του και τους οδηγεί την αυτονομία και ανεξαρτητοποίησή τους. Καρπός της αυτονομίας είναι η μεταμόρφωση του ανθρώπου από Θεοειδές πρόσωπο σε άτομο.

Ρόλο σημαντικό, αλλά όχι καθοριστικό, σ' αυτή την επιλογή έπαιξε η κακουργία του διαβόλου, ο οποίος, από τη στιγμή της πτώσης του, αγωνίζεται να διασπάσει την Θεανθρώπινη κοινωνία. Η κορυφαία ευθύνη, όμως, βαρύνει τους πρωτοπλάστους. Ο διάβολος δεν επέβαλε, ούτε θα μπορούσε να επιβάλει, την ανυπακοή · δεν τους εκβίασε, ούτε τους απείλησε. Γι' αυτό ο ιερός Χρυσόστομος αναφέρει ότι «εξ ανοίας μόνης και ραθυμίας, ουκ από βίας η απάτη γέγονε»² Αποδίδει δηλ. την επιλογή τους όχι στην ενέργεια του διαβόλου, αλλά στην πνευματική

---

¹ Γέν. 2,15

² ΕΠΕ 31, 114-120

ραθυμία και άνοια, που τους οδήγησε στην χειρίστη χρήση της ελευθερίας τους.

Οι συνέπειες του προπατορικού αμαρτήματος, αφορούσαν και τους ίδιους, αφορούν, όμως και ολόκληρο το ανθρώπινο γένος, αλλά και την κτίση. «Η απόρριψη της Θεϊκής σχέσης οδήγησε από τον Θεοκεντρισμό στον εγωκεντρισμό. Από την ώρα εκείνη ο άνθρωπος έπαψε να βλέπει τον κόσμο σαν δώρο του Θεού, αλλά σαν ιδιοκτησία του και να τον μεταχειρίζεται ανάλογα. Έτσι πιάστηκε στον φαύλο κύκλο της ακολασίας και της ηδονικής του ικανοποίησης, ο κόσμος έγινε σκοτεινός και όλη η φύση άρχισε να συστενάζει μαζί του³...»⁴ Έκτοτε «ο άνθρωπος γίνεται εχθρός του Θεού, γιατί σκοτίστηκε ο νους του. Όταν ο νους είναι σκοτισμένος, τότε δεν ενεργεί, αλλά και όταν ενεργεί, ενεργεί δαιμονικά. Αυτός ο άνθρωπος, ο οποίος έχει σκοτισμένο τον νου του, αυτός είναι εχθρός του Θεού, υπό την έννοια ότι δεν ποιεί το θέλημα του Θεού και αυτό διότι βρίσκεται μέσα στο σκοτάδι»⁵ Αυτός ο άνθρωπος είναι πνευματικά άρρωστος και δούλος της αμαρτίας. Αυτή έφερε στην ζωή του τον θάνατο, πρώτα τον πνευματικό, ως απώλεια της Χάριτος του Θεού και έπειτα τον σωματικό. Αυτό συνέβη γιατί «η αμαρτία είναι η ίδια η κόλαση μέσα μας, που θελήσαμε αντί για τη Βασιλεία του Θεού, καρπός της εκλογής του όχι του διαβόλου, αντί του ναι του Θεού»⁶

Αυτή είναι η κληρονομιά του προπατορικού αμαρτήματος. Ο άνθρωπος απομακρύνθηκε από την ζωοποιό σχέση με τον Θεό και έγινε αιχμάλωτος της μηδενιστικής εξουσίας του θανάτου. Έκτοτε, «όλοι μας γεννιόμαστε μέσα σ' ένα κλίμα όπου είναι εύκολο να κάνεις το κακό και δύσκολο να κάνεις το καλό. Όλοι βαρυνόμαστε από την προπατορική ενοχή. Μερικοί διερωτώνται, είναι, τάχα, δίκαιο αυτό; Η απάντηση είναι ότι οι άνθρωποι, φτιαγμένοι κατά την εικόνα του Τριαδικού Θεού, αλληλεξαρτώνται και είναι συγκληρονόμοι. Κανείς άνθρωπος δεν είναι ένα νησί. Είμαστε αλλήλων μέλη⁷ Πώς θα ξεφύγουμε από τον κλοιό αυτό; Όταν πέφτουμε, πέφτουμε μόνοι μας, αλλά κανείς δε σώζεται μόνος του»⁸ Η κάθαρση της τραγωδίας του ανθρώπινου γένους βιώνεται, διά της μετανοίας, μέσα στην Εκκλησία στο πρόσωπο Ιησού Χριστού, για τον Οποίο αναλυτικά θα ομιλήσουμε, αφού την ερχόμενη Κυριακή, αναφερθούμε στην δημιουργία του πνευματικού κόσμου, ολοκληρώνοντας, έτσι την ερμηνεία του 1^{ου} άρθρου του Συμβόλου της Πίστεως. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

---

³ Ρωμ. 8,22

⁴ Χριστόδουλος (+), Αρχιεπίσκοπος Αθηνών & Πάσης Ελλάδος, «Εφημέριος», Απρίλιος 2005, σελ. 19

⁵ π. Ιωάννης Ρωμανίδης (+), Ιεροθέου, Μητροπολίτου Ναυπάκτου & Αγίου Βλασίου, «Εμπειρική Δογματική», τόμος Β', σελ. 192

⁶ π. Μιχαήλ Καρδαμάκης (+), «Ορθόδοξη πνευματικότητα», σελ. 246

⁷ Ρωμ. 12,5

⁸ Χριστόδουλος (+), όπ. π.